

MODIFICARI SUBSTANTIALE PE PIATA ENERGIEI ELECTRICE – Presedintele OPSFPR Vasile Seclaman expune efectele liberalizarii pietei de energie. Seclaman critica monopolul CFR in furnizarea de curent electric pe calea ferata. Operatorii feroviari trebuie sa fie recunoscuti ca producatori de energie regenerabila

24 iulie 2020

Presedintele Organizatiei Patronale a Societatilor Feroviare Private din Romania (OPSFPR), **Vasile Seclaman (foto)**, a realizat o ampla analiza in care arata care sunt efectele liberalizarii pietei de energie electrica atunci cand vorbim despre furnizarea de curent electric pe cale ferata, si nu numai, dar si cum trebuie desfiintat monopolul CFR, in asa fel incat operatorii feroviari sa fie recunoscuti ca producatori de energie regenerabila. Vasile Seclaman anunta

astfel ca pentru clarificarea acestei probleme OPSFPR isi propune sa se adreseze urgent Directiei de specialitate din cadrul ANRE.

In analiza sa, presedintele OPSFPR Vasile Seclaman expune principalele probleme prevazute si reglementate de Directiva si respectiv, cele doua Regulamente care au intrat in vigoare la nivel comunitar inca din luna iulie 2019, respectiv **DIRECTIVA (UE) 2019/944** a Parlamentului European si al Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piata interna de energie electrica si de modificare a Directivei 2012/27/UE, **REGULAMENTUL (UE) 2019/941** al Parlamentului European si al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregatirea pentru riscuri in sectorul energiei electrice si de abrogare a Directivei 2005/89/CE si **REGULAMENTUL (UE) 2019/943** al Parlamentului European si al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piata interna de energie electrica, care se va aplica cu 1 ianuarie 2020.

Redam in continuare analiza Organizatiei Patronale a Societatilor Feroviare Private din Romania:

Monopolul companiei de stat Electrificare CFR SA, divizia energetica a CFR, pe furnizarea de energie electrica de tractiune pentru operatorii feroviari este pregatit sa fie desfiintat, iar acestia vor fi recunoscuti ca producatori de energie

regenerabila, sursa productiei lor fiind asa-numitul sistem de franare recuperativa al locomotivelor, in baza unui proiect de modificare a legislatiei in vigoare.

In prezent, exista un monopol impus de CN CFR SA care obliga toti operatorii feroviari sa achizitioneze energie electrica de tractiune prin intermediul filialei sale SC CFR SA.

Electrificare CFR SA cumpara energie electrica de pe bursa OPCOM si o furnizeaza operatorilor feroviari, in calitate de consumatori finali. Compania de stat este in prezent si operator al retelei de distributie de energie a sistemului feroviar national.

Prin propunerea de modificare a Legii nr. 123/2012 a energiei electrice si a gazelor naturale s-a asigurat deschiderea partiala a pietei de energie electrica pentru consumatorii retelei de contact feroviar”.

Proiectul legislativ de modificare, aprobat in 2018, a introdus pe lista obiectelor de reglementare a Legii energiei electrice materialul rulant feroviar de tractiune, respectiv locomotivele electrice, precum si ramele de tramvai si metrou.

De asemenea, a fost introdusa pe lista surselor regenerabile de energie recunoscute oficial „energia obtinuta din franarea recuperativa a materialului rulant feroviar de tractiune”. Franarea recuperativa, denumita si regenerativa, este un procedeu de franare al unui vehicul prin conversia energiei sale cinetice intr-o alta forma, energie care poate fi reutilizata imediat, stocata sau retrimisa in reseaua feroviara de distributie.

O forma de reutilizare a acestei energii poate fi alimentarea instalatiilor de climatizare a vagoanelor de tren, la transportul de calatori in mod special.

„Potrivit legii, pentru a putea livra energie in sistem energetic national, trebuie sa fii inregistrat ca producator, dar, in fapt, locomotivele sunt atat consumator, cat si producator. La o franare recuperativa exista posibilitatea ca o parte din energie sa se intoarca in sistemul energetic national (SEN).

Recunoasterea existentei acestei situatii permite in acest caz si recunoasterea tranzactiilor bilaterale”.

Pentru prima oara acest aspect a fost solicitat Ministerului Transporturilor, de exemplu, in 2016, printr-o scrisoare adresata de catre Organizatia Patronala a Societatilor Feroviare Private din Romania (OPSFPR) ministrului de atunci fiind Dan Marian Costescu. In scrisoarea OPSFPR catre ministrul Transporturilor au fost propuse ca solutii pentru cresterea competitivitatii transportului feroviar de marfuri „modificarea cadrului legislativ in domeniul energiei electrice de tractiune a trenurilor in sensul recunoasterii energiei recuperative de franare produsa de catre locomotivele electrice si compensarea acesteia in facturile de energie platite de catre operatorii de transport feroviar”, precum si „reglementarea modului in care se poate asigura de catre CFR SA distributia energiei electrice furnizate de catre un alt furnizor decat Electrificare CFR SA, fapt care ar permite operatorilor de transport feroviar achizitia de energie electrica pentru tractiunea trenurilor de pe piata liberalizata de energie”.

Electrificare CFR SA, care in realitate este controlata integral de CN CFR SA, a devenit furnizor unic de energie electrica de tractiune pe calea ferata romaneasca de la 1 septembrie 2014. Acest lucru s-a facut „in conformitate cu prevederile Legii 211/2006 privind ratificarea acordului de imprumut dintre Romania si BERD pentru finantarea proiectului de modernizare a retelei energetice Feroviare (2005) si prin respectarea unui acord de imprumut BERD din 2012 privind restructurarea financiara a CFR SA, conform caruia cumpararea intregii cantitati de energie electrica necesara sistemului feroviar trebuie realizata prin intermediul Electrificare CFR, de pe piata „OPCOM”.

In reseaua feroviara din tara noastra CFR SA cumpara energia electrica de tractiune necesara alimentarii locomotivelor operatorilor feroviari in regim reglementat, de la marii furnizori din grupurile ce detin si operatorii regionali de distributie concesionari – Enel, E.ON, CEZ si Electrica – si multa vreme nu a putut trece in piata libera, pentru a beneficia de preturi mai avantajoase, din cauza enormelor datorii restante la acesti furnizori.

In anul 2012, Guvernul a acordat CN CFR SA un imprumut de 770 milioane lei din veniturile din privatizare din contul curent general al Trezoreriei pentru plata restantelor fata de furnizorii de electricitate, cu conditia ca acestia sa renunte la penalitatile de intarziere. Numai ca, pentru a rambursa imprumutul luat de la Trezorerie, CFR SA a contractat imediat, cu garantia statului, un credit de la Banca Europeana pentru Reconstructie si Dezvoltare (BERD) in valoare de circa 175 milioane euro.

Printre obligatiile asumate de stat in calitate de garant al acestui imprumut s-a numarat garantarea achitarii de catre CFR SA a facturilor restante la curent electric, dar si „garantarea achizitionarii intregii cantitati de electricitate necesare sistemului de cale ferata din Romania prin intermediul SC Electrificare CFR SA (o societate desprinsa din CFR infrastructura) de pe piata energiei electrice administrata de SC OPCOM SA.

Incepand cu luna septembrie 2019, OPSFPR a actionat in sensul clarificarii posibilitatii obtinerii unor acorduri privind scutirea de la plata contravalorii certificatelor verzi in cadrul schemei de ajutor de stat aprobata de UE si a reluarii problematii energiei recuperative de franare produsa de locomotivele electrice la franare.

Astfel, in data de 4.10.2019 s-a organizat la sediul ANRE o dezbatere pe aceasta problema la care au participat specialisti din agentia de reglementare, reprezentanti din partea SC Electrificare SA, a societatilor cu capital de stat CFR Marfa si CFR Calatori, presedintele OPSFPR insotit de reprezentanti ai operatorilor privati de transport feroviar posesori de locomotive electrice, care sunt membri ai organizatiei, precum si delegati de la alte societati comerciale interesate.

Principalele subiecte puse in discutie au fost:

1.Posibilitatea ca transportatorii feroviari de marfa sau de calatori sa poata accesa obtinerea, in cadrul schemei de ajutor de stat implementata pe modelul Legii 220/2008 care sa fie aprobata de Comisia Europeana, in conformitate cu

prevederile unui HG ce va trebui sa fie elaborat pe modelul HG 495/2014 si a unui Ghid elaborat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii si Comunicatiilor ca unitate de management, a unor ACORDURI privind scutirea partiala de la plata certificatelor verzi.

In cadrul discutiilor purtate s-au facut referiri la legislatia aferenta obtinerii acestor acorduri de catre transportatorii feroviari care utilizeaza pentru tractiune locomotive electrice, precum si la unele solutii de luat pentru clarificarea bazei legale necesare realizarii acestui deziderat.

In acest sens reprezentantul ANRE si-a exprimat deschiderea ca institutia de reglementare sa sprijine demersurile OPSFPR.

2.Necesitatea scoaterii „URGENTE” a tarifului de distributie a energiei electrice din tariful de utilizare a infrastructurii (TUI) si transparentizarea valorii si modului de calcul ale acestuia, in conformitate atat cu Legea 202/2016, dar si cu noile prevederi ale legislatiei Uniunii Europene.

De acest lucru trebuie sa se tina seama la „ negocierea contractului de acces” care urmeaza sa aiba loc la sfarsiyul acestui an, intre operatorii de transport pe calea ferata si CFR Infrastructura.

3.Modificarile majore care vor avea loc in piata de energie electrica prin liberalizarea totala a acesteia.

Astfel, intrarea in vigoare a Directivei (UE) 2019/944, precum si a Regulamentelor (UE) 2019/941, respectiv (UE) 2019/943 incepand cu luna iulie a.c., au ca principal scop stabilirea unor principii fundamentale pentru buna functionare a pietelor integrate de energie electrica. Acestea vor trebui sa asigure accesul nediscriminatoriu la piata a tuturor furnizorilor de resurse si clientilor de energie electrica, sa abilitizeze consumatorii, sa asigure competitivitatea pe piata globala si consumul dispecerizabil, stocarea energiei si eficienta energetica si sa faciliteze agregarea cererii si a ofertei distribuite si nu in ultimul rand sa permita integrarea pietei energetice europene.

Prin transpunerea si intrarea in vigoare in tara noastra, in doua etape, a Directivei, respectiv a celor doua Regulamente se va introduce o noua notiune, aceea de „AGREGATOR”, iar vanzarea se va putea face in „sistem bilateral”, cu conditia ca fiecare consumator sau producator sa aiba un sistem inteligent de masurare a energiei.

In conditiile aplicarii noilor prevederi legale se va trece si la scaderea intervalului de masurare de la 1 ora la 15 minute, sursa de energie se va putea accesa direct de catre consumatorul final, putandu-se cumpara energie si direct din afara tarii de oriunde din spatiul European.

4.Problema necesitatii de obtinere, sau nu, a Licentei de producator de energie pentru operatorii de transport feroviar care folosesc pentru tractiune locomotive moderne, pentru „energia obtinuta din franarea recuperativa a materialului rulant feroviar de tractiune”.

Pentru clarificarea acestei probleme OPSFPR isi propune sa se adreseze urgent Directiei de specialitate din cadrul ANRE.

Prezentam, in continuare, principalele probleme prevazute si reglementate de Directiva si respectiv, cele doua Regulamante care au intrat in vigoare la nivel comunitar inca din luna iulie 2019.

DIRECTIVA (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN SI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piata interna de energie electrica si de modificare a Directivei 2012/27/UE

Piata interna de energie electrica, care a fost implementata treptat in intreaga Uniune incepand cu 1999, are drept obiectiv ca, prin organizarea unor piete competitive de energie electrice la nivel transfrontalier, sa ofere tuturor clientilor finali din Uniune, indiferent daca sunt persoane fizice sau juridice, posibilitati reale de alegere, precum si noi oportunitati de afaceri, preturi competitive, semnale eficiente in materie de investitii, imbunatatirea calitatii serviciilor, precum si sa contribuie la siguranta alimentarii cu energie electrica si la dezvoltarea durabila.

In vederea crearii unei pieti interne de energie electrica, statele membre ar trebui sa promoveze integrarea pietelor lor nationale si cooperarea intre operatorii de sistem la nivelul Uniunii si la nivel regional, incorporand sistemele izolate care formeaza insule de energie electrica, inca prezente in Uniune.

Pe langa obiectivul de a raspunde noilor provocari, prezenta directiva urmareste sa abordeze obstacolele care continua sa stea in calea finalizarii pietei interne de energie electrica. Un cadru de reglementare mai precis trebuie sa contribuie la depasirea problemelor actuale ale pietelor nationale fragmentate care sunt adeseori cauzate de un numar mare de interventii la nivel de reglementare. Astfel de interventii au condus la obstacole in calea furnizarii de energie electrica in conditii de egalitate, precum si la costuri mai ridicate in comparatie cu solutiile bazate pe cooperarea transfrontaliera si principiile bazate pe piata.

Consumatorii joaca un rol esential in obtinerea flexibilitatii necesare pentru a adapta sistemul electroenergetic la producerea variabila si distribuita de energie electrica din surse regenerabile. Progresul tehnologic inregistrat in ceea ce priveste gestionarea retelelor si producerea de energie electrica din surse regenerabile a deblocat multe oportunitati pentru consumatori. Existenta unei concurente sanatoase pe pietele cu amanuntul este esentiala pentru a asigura introducerea, in functie de cerintele pietei, a unor servicii noi inovatoare care sa raspunda nevoilor si abilitatilor in continua schimbare ale consumatorilor, sporind totodata flexibilitatea sistemului. Cu toate acestea, lipsa transmiterii catre consumatori, in timp real sau in timp aproape real, a informatiilor legate de consumul lor energetic i-a impiedicat pe acestia sa fie participanti activi la piata energiei si la tranzitia energetica. Prin abilitarea consumatorilor si prin faptul de a le oferi instrumentele necesare pentru a-si spori participarea pe piata de energie, inclusiv sub noi forme, se urmareste ca piata interna de energie electrica sa aduca beneficii cetatenilor din Uniune si ca obiectivele Uniunii in materie de energie din surse regenerabile sa fie atinse.

Promovarea concurenței loiale și a accesului facil pentru diferiți furnizori are o importanță crucială pentru statele membre cu scopul de a permite consumatorilor să profite pe deplin de oportunitățile unei piețe interne liberalizate în sectorul energiei electrice. Cu toate acestea, disfuncționalități ale pieței pot persista în sistemele periferice mici de energie electrică și în sistemele care nu sunt conectate cu alte state membre, în cadrul cărora prețurile energiei electrice nu oferă semnalul potrivit pentru a stimula investițiile și, prin urmare, se impun soluții specifice în vederea asigurării unui nivel adecvat de siguranță a alimentării cu energie electrică.

Consiliul European din 23-24 octombrie 2014 a afirmat necesitatea luării de către Comisie, cu sprijinul statelor membre, a unor măsuri urgente pentru a asigura îndeplinirea unui obiectiv de minim 10 % din interconexiunile de energie electrică existente, în regim de urgență și cel târziu până în 2020, cel puțin pentru statele membre care nu au atins încă un nivel minim de integrare pe piața internă a energiei, și anume statele baltice, Portugalia și Spania, și pentru statele membre care reprezintă principalul lor punct de acces pe piața internă a energiei. Consiliul European a afirmat și necesitatea raportării periodice Consiliului European de către Comisie, urmărindu-se atingerea unui obiectiv de 15 % până în 2030.

Statele membre ar trebui să își păstreze o putere discreționară amplă de a impune obligații de serviciu public întreprinderilor din domeniul energiei electrice atunci când urmăresc obiective de interes economic general. Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră că este necesar, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și competitive. Cu toate acestea, obligațiile de serviciu public sub forma unei reglementări a prețurilor pentru furnizarea energiei electrice constituie o măsură care denaturează în mod fundamental concurența și care conduce adeseori la acumularea de deficite tarifare, la limitarea posibilităților de alegere ale consumatorului, la stimulente mai ineficiente pentru economisirea de energie și pentru investiții în eficiența energetică, la scăderea calității serviciilor, la o implicare și o satisfacție reduse ale consumatorilor și la restrângerea concurenței, precum și la prezenta unui număr mai mic de produse și servicii inovatoare pe piață. În consecință, statele membre ar trebui să utilizeze alte instrumente de politică, mai ales măsuri de politică socială bine direcționate, pentru a garanta ca cetățenii lor își permit să se alimenteze cu energie electrică. Intervensiunile publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice ar trebui să se realizeze numai ca obligații de serviciu public și sub rezerva unor condiții specifice prevăzute în prezenta directivă. Liberalizarea totală a unei piețe funcționale de energie electrică cu amănuntul ar stimula concurența la nivelul prețurilor, și nu numai, între furnizorii existenți și ar oferi stimulente pentru cei nou-intrați pe piață, sporind astfel opțiunile consumatorilor și satisfacția acestora.

Consumatorilor ar trebui să li se pună la dispoziție, într-un limbaj simplu și lipsit de ambiguități, informații referitoare la drepturile lor în raport cu sectorul

energiei. Comisia a stabilit, dupa consultarea partilor interesate, inclusiv a statelor membre, a autoritatilor de reglementare, a organizatiilor de consumatori si a intreprinderilor din domeniul energiei electrice, o lista de control a consumatorului de energie care ofera consumatorilor informatii practice referitoare la drepturile lor. Aceasta lista de control ar trebui sa fie tinuta la zi, pusa la dispozitia tuturor consumatorilor si facuta publica.

Exista o serie de factori care impiedica consumatorii sa acceseze si sa inteleaga diferitele surse de informatii despre piata pe care le au la dispozitie, precum si sa actioneze pe baza acestora. Ca atare, comparabilitatea ofertelor ar trebui imbunatatita, iar obstacolele in calea schimbarii furnizorului ar trebui minimizezate cat mai mult posibil fara a limita inutil posibilitatile de alegere ale consumatorilor.

Toti consumatorii ar trebui sa poata beneficia de participarea directa la piata, in speta adaptandu-si consumul in functie de semnalele pietei, si sa beneficieze in schimb de preturi mai scazute la energie electrica sau de alte stimulente financiare. Exista sanse mari ca avantajele obtinute prin aceasta participare activa sa sporeasca pe termen lung, atunci cand consumatorii altfel pasivi vor constientiza mai bine ce posibilitati ar avea in calitate de clienti activi si cand informatiile privind posibilitatile de participare activa devin mai usor accesibile si mai bine cunoscute. Consumatorii ar trebui sa poata participa la toate formele de consum dispecerizabil. **Ca atare, consumatorii ar trebui sa poata beneficia pe deplin de introducerea sistemelor de contorizare inteligenta si, in cazul in care o astfel de introducere a fost evaluata negativ, ar trebui sa poata opta pentru sisteme de contorizare inteligenta si de contracte de furnizare a energiei electrice cu preturi dinamice.** Astfel consumatorii ar putea sa isi adapteze consumul in functie de semnalele de pret in timp real care reflecta valoarea si costul energiei electrice sau ale transportului in diferite perioade, iar statele membre ar trebui sa se asigure ca expunerea consumatorilor la riscul asociat preturilor angro ramane la un nivel rezonabil. **Consumatorii ar trebui sa fie informati cu privire 14.6.2019 L 158/129 Jurnalul Oficial al Uniunii Europene RO la beneficiile si la riscurile potientiale privind preturile ale contractelor de furnizare a energiei electrice cu preturi dinamice.** Statele membre ar trebui sa se asigure deopotriiva ca acei consumatori care nu doresc sa participe in mod activ la piata nu sunt sanctionati. In schimb, acestia ar trebui sa le fie facilitata, in modul cel mai potrivit pentru conditiile de pe piata interna, abilitatea de a lua decizii avand cunostinta de optiunile pe care le au la dispozitie.

Consumatorii ar trebui sa aiba posibilitatea de a consuma, de a stoca si de a vinde energie electrica autoprodusa pe piata si de a participa la toate pietele de energie electrica oferind flexibilitate sistemului, de exemplu, prin stocarea energiei, cum ar fi in cazul vehiculelor electrice, prin consumul dispecerizabil sau prin scheme de eficienta energetica. Noutatile tehnologice vor facilita aceste activitati in viitor. Cu toate acestea, exista obstacole juridice si comerciale, inclusiv, de exemplu, taxe disproportionale pe electricitatea consumata intern, obligatii de a introduce in retea energia electrica autoprodusa, si sarcini administrative, cum ar fi cerinta impusa consumatorilor care autoproduc energie electrica pe care o vand catre retea de a indeplini cerintele pentru furnizori etc. Ar trebui eliminate astfel de obstacole

care impiedica consumatorii sa autoproduca energie electrica si sa consume, sa stocheze sau sa vanda pe piata energia electrica autoprodusa, inasa ar trebui sa se asigure, totodata, ca acesti consumatori contribuie in mod adecvat la costurile sistemului. Statele membre ar trebui sa poata sa prevada in dreptul lor intern dispozitii diferite de reglementare a impozitelor si a taxelor pentru clientii activi la nivel individual si pentru cei care actioneaza in comun, precum si pentru clientii casnici si alti clienti finali.

Un aspect esential in ceea ce priveste alimentarea clientilor il reprezinta accesul la date obiective si transparente privind consumul. **In consecinta, consumatorii ar trebui sa aiba acces la datele proprii privind consumul si la preturile asociate si la costurile serviciilor asociate consumului lor, astfel incat sa poata invita concurentii sa le prezinte o oferta pe baza acestor informatii.** Consumatorii ar trebui, de asemenea, sa aiba dreptul de a fi informati in mod corespunzator cu privire la consumul lor de energie electrica. Platile anticipate ar trebui sa nu ii dezavantajeze in mod disproportionat pe cei care le utilizeaza, iar diferitele sisteme de plata ar trebui sa fie nediscriminatorii. Informatiile privind costurile energiei, furnizate consumatorilor la intervale de timp suficient de frecvente, ar stimula economisirea de energie, deoarece ar oferi clientilor date care reflecta direct efectele investitiilor in eficienta energetica si ale schimbarilor comportamentului de consum. In acest sens, aplicarea deplina a Directivei 2012/27/UE va contribui la reducerea costurilor cu energia ale consumatorilor.

Accesul nediscriminatoriu la retelele de distributie determina accesul la clienti la nivelul pietei cu amanuntul. Pentru asigurarea unor conditii de concurenta echitabile la nivelul pietei cu amanuntul, activitatile operatorilor de distributie ar trebui, prin urmare, monitorizate, in scopul de a impiedica operatorii de distributie sa profite de integrarea lor verticala in ceea ce priveste pozitia lor concurentiala pe piata, in special in raport cu clientii casnici si cu clientii mai mici sau mai mari necasnici.

In cazul in care se utilizeaza un sistem de distributie inchis pentru a asigura eficienta optima a furnizarii integrate care necesita standarde specifice de exploatare sau in cazul in care un sistem de distributie inchis este mentinut in principal pentru a fi utilizat de catre proprietarul sistemului, ar trebui sa fie posibil ca operatorul de distributie sa fie scutit de obligatiile care ar reprezenta o sarcina administrativa inutila din cauza naturii speciale a relatiei dintre operatorul de distributie si utilizatorii sistemului.

Sistemul feroviar de transport cu tractiune electrica platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum cladirile apartinand garilor, aeroporturile, spitalele, campingurile mari cu facilitati integrate sau platformele industriale chimice pot sa includa sisteme de distributie inchise datorita caracterului specializat al operatiunilor acestora.

Regulamentul (UE) 2019/943 prevede posibilitatea Comisiei de a adopta orientari sau coduri de retea in scopul atingerii gradului necesar de armonizare. Aceste orientari si coduri de retea sunt masuri obligatorii de punere in aplicare si in privinta anumitor dispozitii din prezenta directiva, reprezinta un instrument util care poate fi adaptat rapid atunci cand este necesar.

Directiva (UE) 2019/944 trebuie citita impreuna cu Regulamentul (UE) 2019/943, care stabileste principiile esentiale ale noii organizari a pietei energiei electrice, care va permite recompensarea mai buna a flexibilitatii, va oferi semnale de pret adecvate si va asigura dezvoltarea unor piete pe termen scurt integrate si functionale. Regulamentul (UE) 2019/943 stabileste, de asemenea, noi norme in diverse domenii, inclusiv in ceea ce priveste mecanismele de asigurare a capacitatii si cooperarea dintre operatorii de transport si de sistem.

Dispozitiile din Directiva 2012/27/UE referitoare la pietele de energie electrica, precum dispozitiile privind contorizarea si facturarea energiei electrice, consumul dispecerizabil, repartizarea prioritara si accesul la retea pentru cogenerarea de inalta eficienta se actualizeaza prin dispozitiile directivei (UE) 2019/944 si ale Regulamentului (UE) 2019/943.

Directiva (UE) 2019/944 a fost publicata in „Jurnalul Oficial al Uniunii Europene” din 14.06.2019, iar textul complet poate fi accesat pe internet.

REGULAMENTUL (UE) 2019/943 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN SI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind piata interna de energie electrica, care se va aplica cu 1 ianuarie 2020

Acesta are ca principal scop stabilirea unor principii fundamentale pentru buna functionare a pietelor integrate de energie electrica, care vor trebui sa asigure accesul nediscriminatoriu la piata a tuturor furnizorilor de resurse si clientilor de energie electrica, sa abilitizeze consumatorii, sa asigure competitivitatea pe piata globala si consumul dispecerizabil, stocarea energiei si eficienta energetica si sa faciliteze agregarea cererii si a ofertei distribuite si nu in ultimul rand sa permita integrarea pietei energetice europene.

In trecut, sistemele de energie au fost dominate de monopoluri integrate pe verticala, adesea detinute de stat, cu centrale electrice nucleare sau cu combustibil fosil centralizate si de mari dimensiuni. **Piata interna de energie electrica, care a fost implementata treptat incepand cu 1998, are drept obiectiv sa ofere tuturor consumatorilor din Uniune posibilitati reale de alegere, precum si noi oportunitati de afaceri si un comert transfrontalier mai intens, pentru a asigura obtinerea de progrese in materie de eficienta, preturi competitive si imbunatatirea calitatii serviciilor, precum si pentru a contribui la siguranta alimentarii si la dezvoltarea durabila.** Piata interna de energie doreste stimularea concurentei, mai ales la nivelul vanzarilor angro, si mai ales intensificarea comertului la nivelul Uniunii Europene dincolo de granitele dintre tarile membre. In vederea asigurarii unor conditii uniforme pentru punerea in aplicare a masurilor de liberalizare a pietei de energie la nivelul tuturor tarilor europene, noul regulament, propune ca adoptarea actelor de punere in aplicare a masurilor sa fie acordate Comisiei Europene, motivand ca acestea sunt in conformitate cu articolul 291 din TFUE si Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European si al Consiliului.

Acest Regulament, care deocamdata se va aplica pe piata energiei electrice, va aduce elemente noi care in Romania vor crea modificari substantiale in piata:

- contractarea pe termen lung,
- eliminarea obligatiei de a tranzactiona pe bursa,
- eliminarea barierelor de capacitate, etc.

Regulamentul (UE) 2019/943 a intrat in vigoare in a douazecea zi de la data publicarii in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 14.06.2019, este obligatoriu in toate elementele sale si se aplica direct in toate statele membre.

Prin aplicarea acestui Regulament este esential sa se asigure ca vor fi eliminate plafoanele administrative si implicate ale preturilor, pentru a permite stabilirea preturilor pe baza principiului raritatii. Atunci cand vor fi pe deplin integrate in structura pietei, pietele pe termen scurt si stabilirea preturilor pe baza principiului raritatii contribuie la eliminarea altor masuri cu efect de denaturare a pietei, cum ar fi mecanismele de asigurare a capacitatii, pentru a garanta siguranta alimentarii. In acelasi timp, stabilirea preturilor pe baza principiului raritatii fara plafonarea preturilor pe piata angro nu ar trebui sa afecteze posibilitatea clientilor finali, in special a clientilor casnici, a intreprinderilor mici si mijlocii (IMM-uri) si a clientilor industriali, de a beneficia de preturi fiabile si stabile.

REGULAMENTUL (UE) 2019/941 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN SI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind pregatirea pentru riscuri in sectorul energiei electrice si de abrogare a Directivei 2005/89/CE

Acest regulament stabileste norme pentru cooperarea intre statele membre in vederea prevenirii crizelor de energie electrica, a pregatirii pentru astfel de crize si a gestionarii acestora, in spiritul solidaritatii si al transparentei si luand in considerare pe deplin cerintele unei pietei interne competitive a energiei electrice.

Regulamentul prevede cat mai curand posibil si in orice caz pana la 5 ianuarie 2020, ca fiecare stat membru sa desemneze o autoritate nationala guvernamentala sau de reglementare in calitate de autoritate competenta. Autoritatile competente sunt responsabile de indeplinirea sarcinilor prevazute de regulament si vor coopera intre ele in vederea indeplinirii acestor sarcini. Dupa caz, pana la desemnarea autoritatii competente, entitatile nationale responsabile de siguranta alimentarii cu energie electrica indeplinesc sarcinile care ii revin acesteia in conformitate cu regulamentul.

Regulamentul acesta clarifica in principal aparitia si evaluarea riscurilor la adresa sigurantei alimentarii cu energie electrica precum si stabilirea si continutul planurilor de pregatire pentru riscuri in ceea ce priveste masurile nationale.

Statele membre trebuie sa asigure intrarea in vigoare a actelor cu putere de lege si a actelor administrative necesare pentru a se conforma punerii in aplicare, in totalitate, a prezentei prevederi ale (UE) 2019/944 si ale celor doua Regulamente pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2021.

Sursa: <https://luba.ro/>